

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор
Національної академії
внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

Руслан СЕРБИН

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Фіщенка Олександра Віталійовича «Запобігання бандитизму в умовах воєнного стану в Україні» поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Національної академії внутрішніх справ від 28 грудня 2022 року (протокол № 16)

ВИТЯГ

з протоколу розширеного засідання кафедри кримінології та інформаційних технологій Національної академії внутрішніх справ від 19 березня 2026 року

Присутні:

проректор, доктор юридичних наук, професор Мозоль С.А.;

кафедра кримінології та інформаційних технологій: завідувач кафедри, доктор філософії з права, доцент Школьніков В.І. (голова засідання); професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Хахановський В.Г.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, професор Левченко Ю.О.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, професор Кулакова Н.В.;

науково-дослідна лабораторія з проблем протидії злочинності ННПД: завідувач лабораторії, доктор юридичних наук, професор Вознюк А.А. (рецензент); провідний науковий співробітник лабораторії, доктор юридичних наук, професор Арешонков В.В.; провідний науковий співробітник лабораторії, доктор юридичних наук, професор Грібов М.Л.; головний науковий співробітник лабораторії, доктор юридичних наук, професор Тичина Д.М. (науковий керівник); старший науковий співробітник лабораторії, кандидат юридичних наук Бурак М.В.;

відділ організації наукової діяльності: головний науковий співробітник, доктор юридичних наук, професор Джужа О.М., провідний науковий співробітник відділу, доктор юридичних наук, професор Севрук В.Г.; провідний науковий співробітник відділу, доктор юридичних наук, професор Павленко С.О.; старший науковий співробітник відділу, кандидат юридичних наук, старший дослідник Бондар С.В.;

кафедра кримінального права та кримінології ННППП: професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Піщенко Г.І.;

секретаріат Вченої ради: учений секретар, доктор юридичних наук, професор Василевич В.В. (*рецензент*);

відділ аспірантури (ад'юнкттури) і докторантури: завідувач відділу, доктор юридичних наук, професор Тихонова О.В.; провідний науковий співробітник відділу, кандидат юридичних наук, доцент Симоненко Н.О.

Були присутні 11 докторів наук та 7 кандидатів наук (докторів філософії) за профілем поданої на розгляд дисертації.

Порядок денний:

Обговорення дисертації аспіранта заочної форми навчання кафедри кримінології та інформаційних технологій Національної академії внутрішніх справ Фіщенка Олександра Віталійовича на тему: «Запобігання бандитизму в умовах воєнного стану в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» щодо його рекомендації до розгляду та проведення разового захисту у спеціалізованій вченій раді.

Актуальність теми дослідження обумовлюється тим, що у Конституції України закріплено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека є найвищою соціальною цінністю (ст. 3), кожен має право володіти, користуватися та розпоряджатися своєю власністю і ніхто не може бути позбавлений цього права, оскільки воно є непорушним (ст. 41). Водночас, у Стратегії боротьби з організованою злочинністю (2020 р.) наголошено, що зростання тяжких та особливо тяжких злочинів, учинених організованими групами із застосуванням вогнепальної зброї, не лише дестабілізує криміногенну ситуацію, але й негативно впливає на економічний розвиток держави, роботу органів державної влади, органів місцевого самоврядування та підриває авторитет правоохоронних інституцій у суспільстві. Отже, забезпечення безпеки особи, суспільства та держави від загроз організованої злочинності є одним з ключових пріоритетів державної політики.

В умовах воєнного стану спостерігається суттєва трансформація криміногенного середовища: відбувається послаблення інституційного контролю, посилення міграції населення, зростання доступності нелегальної зброї та боєприпасів, поширення психологічного стресу й агресивних моделей поведінки серед осіб, яких торкнулися наслідки війни. Такі фактори закономірно спричинили активізацію діяльності стійких озброєних груп, а напади на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб у таких умовах, особливо на деокупованих і прифронтних територіях, набувають специфічного прояву як злочинного способу вирішення корисливих інтересів із застосуванням зброї. Зокрема, у 2022–2025 рр. в Україні зареєстровано 29 кримінальних правопорушень за ст. 257 КК України (7 – у 2022 р., 5 – у 2023 р., 7 – у 2024 р. та 10 – у 2025 р.). Попри відносно невисокий абсолютний показник, зазначений вид злочинності характеризується надзвичайно низьким рівнем латентності (8 %),

адже у 23 % випадків таке кримінальне протиправне діяння завершується умисним убивством потерпілих, у 22 % – замахом на вбивство, а у 45 % – спричиненням тяжких тілесних ушкоджень. Показово, що понад 52 % злочинів вчинено із застосуванням вогнепальної зброї, що безпосередньо корелює з умовами війни, зокрема з неконтрольованим поширенням зброї, діяльністю диверсійно-розвідувальних груп, а також участю демобілізованих військовослужбовців у кримінальних структурах.

Відтак, сьогодні, бандитизм як один з найбільш «видимих» і суспільно небезпечних злочинних проявів, вимагає негайного посилення кримінологічних механізмів з урахуванням нових викликів безпеці, позаяк традиційні заходи запобігання, орієнтовані насамперед на діяльність системи кримінальної юстиції, виявилися недостатніми й не враховують підвищену мобільність злочинних груп, їх озброєність, зв'язки з військовими елементами та вплив зовнішньої агресії. Тому, формування сучасної системи запобігання бандитизму в умовах триваючої збройної агресії та майбутньої повоєнної відбудови потребує комплексного підходу, що забезпечить вироблення наукового консенсусу в гострих та дискусійних питаннях запобігання злочинності, захисту життя, здоров'я та прав громадян.

Метою роботи є формування кримінологічних засад запобігання бандитизму з розробленням пропозицій і рекомендацій, спрямованих на удосконалення законодавства та правозастосовної практики.

Для досягнення зазначеної мети поставлено такі завдання: здійснити аналіз стану наукової розробки проблем запобігання бандитизму в Україні; систематизувати наукові підходи до правового визначення бандитизму та його юридичних ознак; узагальнити особливості зарубіжного досвіду діяльності правоохоронних органів щодо запобігання бандитизму; охарактеризувати сучасний стан і тенденції бандитизму; з'ясувати особливості детермінації бандитизму в умовах воєнного стану; надати характеристику осіб та організованих злочинних груп, які вчиняють бандитські напади; запропонувати загальносоціальні заходи запобігання бандитизму; розробити комплекс спеціально-кримінологічних заходів запобігання бандитизму.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають з приводу вчинення корисливо-насильницьких злочинів.

Предмет дослідження – запобігання бандитизму в умовах воєнного стану.

Для досягнення поставленої мети, вирішення науково-дослідних завдань і обґрунтування одержаних результатів у дисертаційній роботі використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів пізнання.

Емпіричну базу дослідження становлять зведені дані вивчення 29 кримінальних проваджень відкритих за ст. 187 КК України упродовж 2022–2025 рр. з усіх областей країни; узагальнені результати опитувань 85 слідчих та 135 оперативних працівників Національної поліції у Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Черкаській, Чернігівській, Харківській областях; аналітичні узагальнення МВС України, Національної поліції України, Офісу Генерального прокурора, Державної судової

адміністрації України, а також результати багаторічного вивчення оперативно-розшукової, слідчої та судової практики

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших монографічних досліджень в якому реалізовано теоретико-правовий підхід до формування кримінологічних засад запобігання бандитизму із визначенням шляхів реалізації низки праксеологічних завдань в умовах воєнного стану. До найбільш значущих наукових положень, що визначають новизну дисертації, належать такі:

вперше:

– розроблено комплексну кримінологічну методику запобігання бандитизму, яка ґрунтується на кримінологічній характеристиці, що містить кількісні та якісні показники кримінально-протиправних діянь за ст. 257 КК України, причини та умови, які сприяють їх учиненню; кримінологічні ознаки особи-злочинця (учасників озброєної банди) та їх насильницькі поведінкові установки й заходах запобігання на різних кримінологічних рівнях в умовах воєнного стану;

– обґрунтовано, що запобігання бандитизму як однієї з найбільш небезпечних форм насильницької організованої злочинності займає ключове місце в системі забезпечення безпеки України в умовах війни та передбачає реалізацію на стратегічному та оперативному рівнях комплексу праксеологічних заходів, спрямованих на системний кримінологічний аналіз озброєних нападів на основі якого – виявлення й усунення детермінант, що зумовлюють діяльність стійких озброєних груп, викриття та нейтралізацію їх учасників на стадіях підготовки чи замаху, а також забезпечення безперервного та безпечного руху військових, гуманітарних і цивільних вантажів, охорону військового майна й майна громадян, захист військовослужбовців та інших осіб, що перебувають під загрозою збройних посягань;

– запропоновано комплекс правових, організаційно-управлінських заходів впливу на забезпечення безпеки й запобігання бандитизму в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення країни на основі формування цілісної системи програмно-стратегічних документів, що включає проєкт Стратегії боротьби з організованою злочинністю в Україні до 2035 року, Комплексний план запобігання кримінальним правопорушенням на 2027–2035 рр., План запобігання бандитизму в областях та інституційне посилення кримінологічної діяльності шляхом створення Управління запобігання кримінальним правопорушенням у структурі центральних органів Національної поліції України;

– розроблено алгоритм (програму) дій працівників оперативних підрозділів поліції щодо запобігання бандитизму на основі стратегії випередження, яка включає встановлення форм кримінологічно значимої поведінки осіб-злочинців, до яких віднесено дії, спрямовані на: цілеспрямоване формування та організацію банди; забезпечення її функціонування, особливо на деокупованих територіях, прифронтових районах; готування або замах вчинення нападу на підприємства,

установи, організації чи на окремих осіб; маскування та приховування кримінальної протиправної поведінки; протидія виявленню та розслідуванню; удосконалено:

– поняття «бандитизму» як суспільно небезпечної форми організованої злочинної діяльності, спрямованої на створення, функціонування стійкої, озброєної, внутрішньо структурованої організованої групи (банди), зорієнтованої на систематичне вчинення збройних нападів на підприємства, установи, організації чи окремих осіб, а також у будь-якій формі участі в такій групі або у підготовці, координації чи здійсненні нападів, що становлять основну мету її існування;

– кримінологічну характеристику бандитизму в умовах воєнного стану підтверджену аналізом статистичних показників та емпіричними даними, які засвідчили зростання особливо тяжких збройних нападів пов'язаних з вбивствами, поширенням стійких озброєних груп, використанням військової зброї, підвищеною жорстокістю, мобільністю та конспіративністю угруповань на шляхах переміщення військовослужбовців, готівкових коштів, що стає ключовою умовою відновлення контролю над криміногенною ситуацією, захисту громадської безпеки й забезпечення стабільності на деокупованих і прифронтових територіях, у період воєнного стану та післявоєнного відновлення країни;

– систематизацію детермінантів бандитизму в умовах воєнного стану шляхом їх багаторівневого розподілу на: макрорівень – із чітким розмежуванням об'єктивних (збройний конфлікт, руйнація інфраструктури, неконтрольований обіг зброї, переміщення населення, дефіцит військових і гуманітарних ресурсів) та суб'єктивних чинників (ослаблення державного управління, корупційні практики, неефективність контролю над ризиковими територіями); мезорівень – із виокремленням воєнних, соціально-економічних та організаційно-правових детермінант, що забезпечують стійкість, мобільність і ресурсну базу озброєних злочинних груп; а також особистісний рівень – із поглибленим визначенням морально-психологічних чинників, пов'язаних із агресивністю, посттравматичною дезадаптацією, девіантністю та підвищеною толерантністю до насильства, які визначають мотиваційний профіль учасників банд і зумовлюють специфічний механізм формування їх злочинної поведінки в умовах війни;

– наукове розуміння спеціально-кримінологічного запобігання бандитизму як системної, організованої діяльності уповноважених державних органів та громадськості спрямованої на виявлення, локалізацію та нейтралізацію криміногенних факторів, що формують умови для організації та функціонування банд, припинення нападів на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб на різних стадіях кримінальної поведінки, а також руйнування мережі співпраці з агресором й мінімізація віктимних властивостей потенційних потерпілих;

дістало подальший розвиток:

– кримінально-правовий погляд на бандитизм як специфічну озброєну, насильницьку форму організованої злочинної діяльності, що проявляється у поєднанні таких визначальних ознак, як: підвищена суспільна небезпечність та спрямованість посягання на базові відносини громадської безпеки; існування стійкого прямого умислу на створення або підтримання функціонування незаконного озброєного угруповання з метою здійснення нападів; використання фізичного насильства чи погрози його застосування як домінуючого способу кримінального впливу; корислива мотивація, орієнтована на незаконне отримання матеріальних благ; наявність озброєної організованої форми – банди як структурної основи вчинення кримінальних протиправних посягань;

– шляхи упровадження кращих зарубіжних превентивних методик («community policing», «situational crime prevention», «broken windows theory» та «spatial prevention») концептуально зорієнтованих на партнерську взаємодію поліції, військово-цивільних адміністрацій місцевих громад щодо мінімізації можливостей формування та діяльності озброєних злочинних угруповань, ризиків для осіб, схильних до участі в бандах; нейтралізації криміногенних зон та факторів організації нападів; створення безпечного середовища на деокупованих територіях та прифронтових районах в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення країни;

– кримінологічна характеристика осіб, які вчиняють бандитські напади на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб з виокремленням соціально-демографічних, кримінально-правових, морально-психологічних ознак, з розподілом на ситуаційних; нестійких, кримінальних, професійних, що дозволило встановити типові моделі мотивації, рівень залученості до організованої злочинності, особливості впливу воєнного стану, бойового досвіду, незаконного обігу зброї на формування стійкої готовності до збройного насильства у складі банд;

– напрями діяльності оперативних підрозділів поліції у запобіганні бандитизму: розшуковий – орієнтований на упередження вчинення бандитських нападів шляхом пошуку і фіксації фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп; викриття та документування кримінальної протиправної діяльності озброєних груп осіб на стадіях готування, замаху; перевірочний – забезпечення дії спеціальних адміністративно-правових режимів у районах ведення бойових дій та прилеглих територіях, із широким застосуванням оперативно-розшукових методів для виявлення каналів забезпечення банд озброєнням, транспортом і ресурсами; інформаційний – отримання оперативної інформації; використання негласного апарату; інформаційно-аналітичне забезпечення запобігання.

Основні положення дисертації опубліковано в семи наукових працях, серед яких чотири статті – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових з юридичних наук, три тези наукових доповідей на міжвідомчих науково-практичних круглих столах.

По закінченню доповіді присутніми були поставлені наступні **запитання**:

Школьніков В.І.: У контексті предмету дослідження, що ви розумієте під бандитизмом?

Відповідь: Дякую за запитання. У процесі проведеного дослідження, нами сформульовано поняття «бандитизму» як суспільно небезпечної форми організованої злочинної діяльності, спрямованої на створення, функціонування стійкої, озброєної, внутрішньо структурованої організованої групи (банди), зорієнтованої на систематичне вчинення збройних нападів на підприємства, установи, організації чи окремих осіб, а також у будь-якій формі участі в такій групі або у підготовці, координації чи здійсненні нападів, що становлять основну мету її існування.

Левченко Ю.О.: В продовження запитання Школьнікова В.І., чи запропонована вами кримінологічна характеристика бандитизму в умовах воєнного стану?

Відповідь: Дякую за запитання. Так, нами надан кримінологічну характеристику бандитизму в умовах воєнного стану підтверджену аналізом статистичних показників та емпіричними даними, які засвідчили зростання особливо тяжких збройних нападів пов'язаних з вбивствами, поширенням стійких озброєних груп, використанням військової зброї, підвищеною жорстокістю, мобільністю та конспіративністю угруповань на шляхах переміщення військовослужбовців, готівкових коштів, що стає ключовою умовою відновлення контролю над криміногенною ситуацією, захисту громадської безпеки й забезпечення стабільності на деокупованих і прифронтових територіях, у період воєнного стану та післявоєнного відновлення країни.

Мозоль С.А.: Чи розроблені напрями діяльності оперативних підрозділів поліції у запобіганні бандитизму?

Відповідь: Дякую за запитання. Розроблені напрями діяльності оперативних підрозділів поліції у запобіганні бандитизму: розшуковий – орієнтований на упередження вчинення бандитських нападів шляхом пошуку і фіксації фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп; викриття та документування кримінальної протиправної діяльності озброєних груп осіб на стадіях готування, замаху; перевірочний – забезпечення дії спеціальних адміністративно-правових режимів у районах ведення бойових дій та прилеглих територіях, із широким застосуванням оперативно-розшукових методів для виявлення каналів забезпечення банд озброєнням, транспортом і ресурсами; інформаційний – отримання оперативної інформації; використання негласного апарату; інформаційно-аналітичне забезпечення запобігання.

Джужа О.М.: Підрозділ 1.3. у вас присвячений зарубіжному досвіду діяльності правоохоронних органів щодо запобігання бандитизму. До яких висновків ви дійшли?

Відповідь: Дякую за запитання. Зарубіжний досвід запобігання бандитизму переконливо демонструє – максимальне запобігання озброєним організованим угрупованням можливе лише за умови поєднання двох взаємодоповнювальних

моделей – жорсткої інституційно-правової реакції держави та розвиненої системи кримінологічної безпеки на рівні громад. Практика провідних країн світу (США, Велика Британія, Канада, Німеччина) свідчить, що результативність боротьби з бандитизмом забезпечують спеціалізовані правоохоронні структури, здатні діяти у високоризикових умовах (FBI, SOCA/NCA, ВКА), законодавство спрямоване на фінансове блокування злочинних мереж (Італія, США), багаторівнева міжнародна співпраця (Інтерпол, Європол), а також комплексні стратегії безпеки громад («community policing» у Канаді та США, «broken windows theory» у США, «situational crime prevention» у Великій Британії, просторове планування безпеки у Нідерландах). Такі зарубіжні апробовані моделі формують основу запобігання бандитизму на деокупованих територіях та прифронтових районах в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення країни.

Павленко С.О.: Який сучасний стан та тенденції бандитизму в Україні на сьогодні є, і які пріоритетні завдання державної політики запобігання бандитизму ви можете виокремити?

Відповідь: Дякую. В умовах воєнного стану організована злочинність активно намагається проникнути у всі сфери суспільного життя, використовуючи загальну мілітаризацію, ослаблення інституційного контролю, переміщення населення та підвищену доступність зброї, що закономірно спричинило активізацію бандитизму, який у 2022–2025 рр. становив 29 випадків (2022 р. – 7 випадків, 2023 р. – 5, 2024 р. – 7, 2025 р. – 10). Попри зовні невелику кількість, бандитизм у воєнний період демонструє критично низький рівень латентності (8 %), оскільки у 23 % фактів він завершується умисним убивством потерпілих, у 22 % – замахом на вбивство, а у 45 % – спричиненням тяжких тілесних ушкоджень, що робить його максимально «видимим» для правоохоронних органів. Показово, що у 52 % випадків злочини вчиняються загальнонебезпечним способом із застосуванням вогнепальної зброї, що безпосередньо пов'язано з воєнним станом, наявністю великої кількості незаконної зброї, поверненням демобілізованих військовослужбовців, діяльністю ДРГ та кримінальних груп на деокупованих і прифронтових територіях. Виявлено 125 осіб, які вчинили бандитизм, а жертвами нападників найчастіше стають не лише власники житла, а й сторонні особи (20 %), зокрема військовослужбовці в тилу, перевізники готівки, цивільні в евакуаційних коридорах, що свідчить про зростання зухвалості й непередбачуваності банд, їх орієнтацію на швидке заволодіння майновими цінностями та готовність до ескалації насильства.

У цих умовах пріоритетним завданням державної політики запобігання визначено виявлення, нейтралізацію й повну ліквідацію бандитських формувань, що мають ознаки стійкості, озброєності та високого рівня конспірації, особливо в районах бойових дій, на шляхах переміщення валютних і готівкових ресурсів, у деокупованих громадах та урбанізованих зонах з підвищеним рівнем військової мобільності, що стає ключовою умовою відновлення контролю над

криміногенною ситуацією, захисту громадської безпеки й забезпечення стабільності держави в період війни.

Після цього було надано слово **рецензентам** роботи:

Доктор юридичних наук, професор Василевич В.В. Рецензент підкреслив, що виконане Фіщенком О.В. дослідження виконано якісно та на високому науковому рівні. Основні результати досліджень автора достатньою мірою обґрунтовані. Їх наукова достовірність не викликає сумнівів, оскільки вони отримані в результаті аналітичної роботи. Позитивним моментом роботи є вміння дисертанта обґрунтовувати власну думку, проводити наукову дискусію із вченими, послідовно, логічно та системно викладати матеріал.

Рецензент наголосив, що попри активізацію наукових розробок щодо боротьби з організованою злочинністю, більшість із них здійснена у попередні десятиліття, що з об'єктивних причин не відображає нинішніх реалій – насамперед умов воєнного стану, появи нових криміногенних ризиків, гібридних форм злочинності та трансформацій організованих груп у збройні угруповання бандитського типу, а відтак відсутні кримінологічні заходи запобігання бандитизму.

Дисертація Фіщенка О.В. є одним із перших монографічних досліджень в якому реалізовано теоретико-правовий підхід до формування кримінологічних засад запобігання бандитизму із визначенням шляхів реалізації низки праксеологічних завдань в умовах воєнного стану.

Дисертаційне дослідження є оригінальною науковою працею, яка виконана на належному теоретичному і прикладному рівні. Вона має послідовну та виважену структурну будову і за своєю архітектонікою є комплексним та завершеним науковим дослідженням. Зміст роботи та багатогранність висвітленої проблеми свідчать про різносторонню, і водночас комплексну наукову компетентність її автора.

У цілому, як свідчить зміст роботи, до захисту подано завершене наукове дослідження, яке містить низку наукових положень, що у своїй сукупності роблять значний внесок у наукову теорію кримінології, кримінального права й правозастосовну діяльність. У дисертації на комплексному науковому аналізі доктрин вітчизняних і зарубіжних учених в галузях кримінології, кримінального та кримінально-виконавчого права, національного законодавства, міжнародно-правових документів та правозастосовної практики в умовах воєнного стану, розв'язано важливу наукову задачу, що полягає у формуванні кримінологічних засад запобігання бандитизму з розробленням пропозицій і рекомендацій, спрямованих на удосконалення законодавства та правозастосовної практики. Загальна оцінка роботи є позитивною, дисертація може бути подана до захисту у разовій раді.

Доктор юридичних наук, професор Вознюк А.А. Рецензентом відзначено, що актуальність обраної автором теми дисертаційного дослідження не викликає сумнівів і заперечень.

Сьогодні, бандитизм як один з найбільш «видимих» і суспільно небезпечних злочинних проявів, вимагає негайного посилення кримінологічних механізмів з урахуванням нових викликів безпеці, позаяк традиційні заходи запобігання, орієнтовані насамперед на діяльність системи кримінальної юстиції, виявилися недостатніми й не враховують підвищену мобільність злочинних груп, їх озброєність, зв'язки з військовими елементами та вплив зовнішньої агресії. Тому, формування сучасної системи запобігання бандитизму в умовах триваючої збройної агресії та майбутньої повоєнної відбудови потребує комплексного підходу, що забезпечить вироблення наукового консенсусу в гострих та дискусійних питаннях запобігання злочинності, захисту життя, здоров'я та прав громадян.

Дисертацію виконано відповідно до Стратегії боротьби з організованою злочинністю, Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як складової сектора безпеки і оборони України на 2023–2027 роки; Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок МВС України на 2020–2024 роки; Основних напрямів наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших монографічних досліджень в якому реалізовано теоретико-правовий підхід до формування кримінологічних засад запобігання бандитизму із визначенням шляхів реалізації низки праксеологічних завдань в умовах воєнного стану

Багатоаспектний і комплексний характер проведеного дослідження, значення результатів цієї роботи для зміцнення української держави, нагальність питання протидії злочинності в реаліях сьогодення дають змогу зарахувати вказану працю до переліку цікавих наукових робіт з обраної проблематики, роблять її своєчасною та актуальною в юриспруденції.

Враховуючи практичну значущість роботи – роботу оцінюю позитивно.

Дисертаційне дослідження Фіщенка Олександра Віталійовича «Запобігання бандитизму в умовах воєнного стану в Україні», підготовлена в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», має завершений варіант наукової праці, яка може бути рекомендована до захисту спеціалізованою вченою радою.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

проректор, доктор юридичних наук, професор Мозоль С.А.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, професор Левченко Ю.О.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, професор Кулакова Н.В.; провідний науковий співробітник лабораторії, доктор юридичних наук, професор Арешонков В.В.; провідний науковий співробітник лабораторії, доктор юридичних наук, професор Грібов М.Л.; головний науковий співробітник лабораторії, доктор юридичних наук, професор Тичина Д.М. (*науковий керівник*); головний науковий співробітник, доктор юридичних наук, професор Джужа О.М., провідний науковий співробітник відділу, доктор юридичних наук, професор Севрук В.Г.; провідний науковий співробітник відділу, доктор

юридичних наук, професор Павленко С.О.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Піщенко Г.І.; завідувач відділу, доктор юридичних наук, професор Тихонова О.В.; провідний науковий співробітник відділу, кандидат юридичних наук, доцент Симоненко Н.О.

Висновок – подане дисертаційне дослідження має закінчений вигляд. Його зміст має внутрішню логічну побудову.

Фіщенко Олександр Віталійович висловив виступаючим та усім присутнім на розширеному засіданні подяку за позитивну оцінку дисертаційної роботи, за висловлені побажання, зауваження та професійні поради, які сприяли вдосконаленню змісту роботи.

На основі результатів обговорення присутні на засіданні вирішили запропонувати такий:

ВИСНОВОК

щодо дисертації Фіщенко Олександра Віталійовича «Запобігання бандитизму в умовах воєнного стану в Україні»

Обґрунтування вибору теми дослідження. У Конституції України закріплено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека є найвищою соціальною цінністю (ст. 3), кожен має право володіти, користуватися та розпоряджатися своєю власністю і ніхто не може бути позбавлений цього права, оскільки воно є непорушним (ст. 41). Водночас, у Стратегії боротьби з організованою злочинністю (2020 р.) наголошено, що зростання тяжких та особливо тяжких злочинів, учинених організованими групами із застосуванням вогнепальної зброї, не лише дестабілізує криміногенну ситуацію, але й негативно впливає на економічний розвиток держави, роботу органів державної влади, органів місцевого самоврядування та підриває авторитет правоохоронних інституцій у суспільстві. Отже, забезпечення безпеки особи, суспільства та держави від загроз організованої злочинності є одним з ключових пріоритетів державної політики.

В умовах воєнного стану спостерігається суттєва трансформація криміногенного середовища: відбувається послаблення інституційного контролю, посилення міграції населення, зростання доступності нелегальної зброї та боєприпасів, поширення психологічного стресу й агресивних моделей поведінки серед осіб, яких торкнулися наслідки війни. Такі фактори закономірно спричинили активізацію діяльності стійких озброєних груп, а напади на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб у таких умовах, особливо на деокупованих і прифронтних територіях, набувають специфічного прояву як злочинного способу вирішення корисливих інтересів із застосуванням зброї. Зокрема, у 2022–2025 рр. в Україні зареєстровано 29 кримінальних правопорушень за ст. 257 КК України (7 – у 2022 р., 5 – у 2023 р., 7 – у 2024 р. та 10 – у 2025 р.). Попри відносно невисокий абсолютний показник, зазначений вид злочинності характеризується надзвичайно низьким рівнем латентності (8 %),

адже у 23 % випадків таке кримінальне протиправне діяння завершується умисним убивством потерпілих, у 22 % – замахом на вбивство, а у 45 % – спричиненням тяжких тілесних ушкоджень. Показово, що понад 52 % злочинів вчинено із застосуванням вогнепальної зброї, що безпосередньо корелює з умовами війни, зокрема з неконтрольованим поширенням зброї, діяльністю диверсійно-розвідувальних груп, а також участю демобілізованих військовослужбовців у кримінальних структурах.

Відтак, сьогодні, бандитизм як один з найбільш «видимих» і суспільно небезпечних злочинних проявів, вимагає негайного посилення кримінологічних механізмів з урахуванням нових викликів безпеці, позаяк традиційні заходи запобігання, орієнтовані насамперед на діяльність системи кримінальної юстиції, виявилися недостатніми й не враховують підвищену мобільність злочинних груп, їх озброєність, зв'язки з військовими елементами та вплив зовнішньої агресії. Тому, формування сучасної системи запобігання бандитизму в умовах триваючої збройної агресії та майбутньої повоєнної відбудови потребує комплексного підходу, що забезпечить вироблення наукового консенсусу в гострих та дискусійних питаннях запобігання злочинності, захисту життя, здоров'я та прав громадян.

У науковій літературі окремим питанням, що стосуються проблем запобігання організованій злочинності, корисливо-насильницьким злочинам, приділяли увагу такі вітчизняні науковці: А. А. Бабенко, О. М. Бандурка, Н. В. Басараб, В. М. Бесчастний, В. В. Василевич, М. Г. Вербенський, А. А. Вознюк, В. С. Батиргарєєва, Б. М. Головкін, О. В. Головкін, О. М. Гумін, Л. М. Демидов, С. Ф. Денисов, О. М. Джу́жа, В. М. Дрьомін, О. О. Дудоров, В. П. Ємельянов, П. С. Єпринцев, А. П. Закалюк, А. Ф. Зелінський, О. М. Кваша, В. П. Ковальчук, М. Г. Колодяжний, О. М. Костенко, О. Г. Кулик, Б. В. Лизогуб, Н. К. Макаренко, Є. К. Марчук, М. І. Мельник, А. М. Мельников, С. А. Мозоль, О. М. Литвак, О. М. Литвинов, О. Г. Кулик, Є. С. Назимко, А. А. Небитов, Ю. В. Нікітін, Ю. В. Орлов, А. В. Савченко, В. Г. Севрук, М. О. Семенишин, В. В. Тіщенко, В. О. Туляков, В. В. Українець, П. Л. Фріс, В. І. Шақун, О. Ю. Шостко, Н. М. Ярмиш та ін.

Окремі кримінально-правові та кримінологічні проблеми запобігання бандитизму розглядали у своїх працях І. В. Іваненко (2003 р.), В. В. Голіна (2004 р.), І. І. Радіонов (2004 р.), Р. Л. Чорний (2005 р.), В. В. Бедриківський (2010 р.), Ю. Г. Гаврилов (2017 р.), Ю. В. Живова (2020 р.), Ю. В. Кифлюк (2020 р.).

Попри активізацію наукових розробок щодо боротьби з організованою злочинністю, більшість із них здійснена у попередні десятиліття, що з об'єктивних причин не відображає нинішніх реалій – насамперед умов воєнного стану, появи нових криміногенних ризиків, гібридних форм злочинності та трансформацій організованих груп у збройні угруповання бандитського типу, а відтак відсутні кримінологічні заходи запобігання бандитизму. Зазначені обставини й зумовили обрання цієї теми дисертації, визначили об'єкт та предмет дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано відповідно до Стратегії боротьби з організованою злочинністю (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 р. № 1126); Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як складової сектора безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (Указ Президента України від 11 травня 2023 р. № 273/2023), Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок МВС України на 2020–2024 роки (наказ МВС України від 11 червня 2020 р. № 454), 2025–2029 роки (наказ МВС України від 21 травня 2024 р. № 326), Основних напрямів наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки (рішення Вченої ради від 21 листопада 2020 р., протокол № 23) та 2025–2029 роки (рішення Вченої ради від 30 грудня 2024 р., протокол № 25).

Тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ 28 грудня 2022 року (протокол № 16).

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є формування кримінологічних засад запобігання бандитизму з розробленням пропозицій і рекомендацій, спрямованих на удосконалення законодавства та правозастосовної практики.

Для досягнення зазначеної мети поставлено такі *завдання*:

- здійснити аналіз стану наукової розробки проблем запобігання бандитизму в Україні;
- систематизувати наукові підходи до правового визначення бандитизму та його юридичних ознак;
- узагальнити особливості зарубіжного досвіду діяльності правоохоронних органів щодо запобігання бандитизму;
- охарактеризувати сучасний стан і тенденції бандитизму;
- з'ясувати особливості детермінації бандитизму в умовах воєнного стану;
- надати характеристику осіб та організованих злочинних груп, які вчиняють бандитські напади;
- запропонувати загальносоціальні заходи запобігання бандитизму;
- розробити комплекс спеціально-кримінологічних заходів запобігання бандитизму.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають з приводу вчинення корисливо-насильницьких злочинів.

Предмет дослідження – запобігання бандитизму в умовах воєнного стану.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети, вирішення науково-дослідних завдань і обґрунтування одержаних результатів у дисертаційній роботі використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів пізнання, зокрема: *діалектичний* – для аналізу організованої, корисливо-насильницької злочинності, її суспільної небезпечності за умов воєнного стану та запобігання як цілісної теоретико-праксеологічної проблеми в межах усієї роботи (розділи 1–3); *історико-правовий* використано під час розкриття генезису кримінально-правового розвитку відповідальності за бандитизм, теоретичних досліджень й правозастосовної практики (підрозділи 1.1, 1.2); *формально-*

логічний – слугував основою для визначення бандитизму як об'єкту кримінологічного дослідження, зокрема систематизації наукових підходів до правового визначення бандитизму та його юридичних ознак (підрозділ 1.2), формування кримінологічної характеристики такого кримінального протиправного діяння за умов воєнного стану (розділ 2), а також розробки заходів запобігання на загальносоціальному та спеціально-кримінологічному рівнях (підрозділи 3.1, 3.2); *порівняльно-правовий* – для узагальнення зарубіжних практик запобігання бандитизму, а також оцінки можливостей їх впровадження до вітчизняної правоохоронної діяльності (підрозділи 1.3, 3.2); *логіко-юридичний* – дозволив структурувати висновки, сприяв формуванню цілісної системи програмно-стратегічних документів у контексті досліджуваної проблематики (підрозділ 1.2, 3.1); *соціологічні* (анкетування, інтерв'ювання, спостереження) – застосовані для вивчення думок респондентів щодо проблематики дослідження та оцінки ефективності заходів запобігання (підрозділи 2.2, 2.3, 3.1–3.2); *статистичний* – використовувався під час опрацювання офіційної статистичної інформації, аналізу зібраних даних, емпіричних даних із подальшою кількісною та якісною обробкою й інтерпретацією (підрозділи 2.1–2.3, 3.2).

Емпіричну базу дослідження становлять зведені дані вивчення 29 кримінальних проваджень відкритих за ст. 187 КК України упродовж 2022–2025 рр. з усіх областей країни; узагальнені результати опитувань 85 слідчих та 135 оперативних працівників Національної поліції у Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Черкаській, Чернігівській, Харківській областях; аналітичні узагальнення МВС України, Національної поліції України, Офісу Генерального прокурора, Державної судової адміністрації України, а також результати багаторічного вивчення оперативно-розшукової, слідчої та судової практики

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших монографічних досліджень в якому реалізовано теоретико-правовий підхід до формування кримінологічних засад запобігання бандитизму із визначенням шляхів реалізації низки праксеологічних завдань в умовах воєнного стану. До найбільш значущих наукових положень, що визначають новизну дисертації, належать такі:

вперше:

– розроблено комплексну кримінологічну методику запобігання бандитизму, яка ґрунтується на кримінологічній характеристиці, що містить кількісні та якісні показники кримінально-протиправних діянь за ст. 257 КК України, причини та умови, які сприяють їх учиненню; кримінологічні ознаки особи-злочинця (учасників озброєної банди) та їх насильницькі поведінкові установки й заходах запобігання на різних кримінологічних рівнях в умовах воєнного стану;

– обґрунтовано, що запобігання бандитизму як однієї з найбільш небезпечних форм насильницької організованої злочинності займає ключове місце в системі забезпечення безпеки України в умовах війни та передбачає реалізацію на стратегічному та оперативному рівнях комплексу праксеологічних

заходів, спрямованих на системний кримінологічний аналіз озброєних нападів на основі якого – виявлення й усунення детермінант, що зумовлюють діяльність стійких озброєних груп, викриття та нейтралізацію їх учасників на стадіях підготовки чи замаху, а також забезпечення безперервного та безпечного руху військових, гуманітарних і цивільних вантажів, охорону військового майна й майна громадян, захист військовослужбовців та інших осіб, що перебувають під загрозою збройних посягань;

– запропоновано комплекс правових, організаційно-управлінських заходів впливу на забезпечення безпеки й запобігання бандитизму в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення країни на основі формування цілісної системи програмно-стратегічних документів, що включає проєкт Стратегії боротьби з організованою злочинністю в Україні до 2035 року, Комплексний план запобігання кримінальним правопорушенням на 2027–2035 рр., План запобігання бандитизму в областях та інституційне посилення кримінологічної діяльності шляхом створення Управління запобігання кримінальним правопорушенням у структурі центральних органів Національної поліції України;

– розроблено алгоритм (програму) дій працівників оперативних підрозділів поліції щодо запобігання бандитизму на основі стратегії випередження, яка включає встановлення форм кримінологічно значимої поведінки осіб-злочинців, до яких віднесено дії, спрямовані на: цілеспрямоване формування та організацію банди; забезпечення її функціонування, особливо на деокупованих територіях, прифронтових районах; готування або замах вчинення нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб; маскування та приховування кримінальної протиправної поведінки; протидія виявленню та розслідуванню;

удосконалено:

– поняття «бандитизму» як суспільно небезпечної форми організованої злочинної діяльності, спрямованої на створення, функціонування стійкої, озброєної, внутрішньо структурованої організованої групи (банди), зорієнтованої на систематичне вчинення збройних нападів на підприємства, установи, організації чи окремих осіб, а також у будь-якій формі участі в такій групі або у підготовці, координації чи здійсненні нападів, що становлять основну мету її існування;

– кримінологічну характеристику бандитизму в умовах воєнного стану підтверджену аналізом статистичних показників та емпіричними даними, які засвідчили зростання особливо тяжких збройних нападів пов'язаних з вбивствами, поширенням стійких озброєних груп, використанням військової зброї, підвищеною жорстокістю, мобільністю та конспіративністю угруповань на шляхах переміщення військовослужбовців, готівкових коштів, що стає ключовою умовою відновлення контролю над криміногенною ситуацією, захисту громадської безпеки й забезпечення стабільності на деокупованих і прифронтових територіях, у період воєнного стану та післявоєнного відновлення країни;

– систематизацію детермінантів бандитизму в умовах воєнного стану шляхом їх багаторівневого розподілу на: *макрорівень* – із чітким розмежуванням об’єктивних (збройний конфлікт, руйнація інфраструктури, неконтрольований обіг зброї, переміщення населення, дефіцит військових і гуманітарних ресурсів) та суб’єктивних чинників (ослаблення державного управління, корупційні практики, неефективність контролю над ризиковими територіями); *мезорівень* – із виокремленням воєнних, соціально-економічних та організаційно-правових детермінант, що забезпечують стійкість, мобільність і ресурсну базу озброєних злочинних груп; а також *особистісний* рівень – із поглибленим визначенням морально-психологічних чинників, пов’язаних із агресивністю, посттравматичною дезадаптацією, девіантністю та підвищеною толерантністю до насильства, які визначають мотиваційний профіль учасників банд і зумовлюють специфічний механізм формування їх злочинної поведінки в умовах війни;

– наукове розуміння спеціально-кримінологічного запобігання бандитизму як системної, організованої діяльності уповноважених державних органів та громадськості спрямованої на виявлення, локалізацію та нейтралізацію криміногенних факторів, що формують умови для організації та функціонування банд, припинення нападів на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб на різних стадіях кримінальної поведінки, а також руйнування мережі співпраці з агресором й мінімізація віктимних властивостей потенційних потерпілих;

дістало подальший розвиток:

– кримінально-правовий погляд на бандитизм як специфічну озброєну, насильницьку форму організованої злочинної діяльності, що проявляється у поєднанні таких визначальних ознак, як: підвищена суспільна небезпечність та спрямованість посягання на базові відносини громадської безпеки; існування стійкого прямого умислу на створення або підтримання функціонування незаконного озброєного угруповання з метою здійснення нападів; використання фізичного насильства чи погрози його застосування як домінантного способу кримінального впливу; корислива мотивація, орієнтована на незаконне отримання матеріальних благ; наявність озброєної організованої форми – банди як структурної основи вчинення кримінальних протиправних посягань;

– шляхи упровадження кращих зарубіжних превентивних методик («community policing», «situational crime prevention», «broken windows theory» та «spatial prevention») концептуально зорієнтованих на партнерську взаємодію поліції, військово-цивільних адміністрацій місцевих громад щодо мінімізації можливостей формування та діяльності озброєних злочинних угруповань, ризиків для осіб, схильних до участі в бандах; нейтралізації криміногенних зон та факторів організації нападів; створення безпечного середовища на деокупованих територіях та прифронтових районах в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення країни;

– кримінологічна характеристика осіб, які вчиняють бандитські напади на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб з виокремленням

соціально-демографічних, кримінально-правових, морально-психологічних ознак, з розподілом на ситуаційних; нестійких, кримінальних, професійних, що дозволило встановити типові моделі мотивації, рівень залученості до організованої злочинності, особливості впливу воєнного стану, бойового досвіду, незаконного обігу зброї на формування стійкої готовності до збройного насильства у складі банд;

– напрями діяльності оперативних підрозділів поліції у запобіганні бандитизму: *розшуковий* – орієнтований на упередження вчинення бандитських нападів шляхом пошуку і фіксації фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп; викриття та документування кримінальної протиправної діяльності озброєних груп осіб на стадіях готування, замаху; *перевірочний* – забезпечення дії спеціальних адміністративно-правових режимів у районах ведення бойових дій та прилеглих територіях, із широким застосуванням оперативно-розшукових методів для виявлення каналів забезпечення банд озброєнням, транспортом і ресурсами; *інформаційний* – отримання оперативної інформації; використання негласного апарату; інформаційно-аналітичне забезпечення запобігання.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані висновки й пропозиції впроваджено у:

– *науково-дослідній роботі* – для подальших наукових розробок кримінологічних заходів запобігання кримінальним правопорушенням (акт Національної академії внутрішніх справ від 19.01.2025 р. № 15-НД);

– *практичній діяльності правоохоронних органів України* – з метою розроблення та вдосконалення відомчих нормативно-правових актів, підготовки методичних рекомендацій (лист Департаменту карного розшуку Національної поліції України від 23.02.2026 № 26194-2026);

– *освітньому процесі* – при підготовці лекцій, методичних рекомендацій, тестових завдань і дидактичних матеріалів з кримінології, кримінального права, оперативно-розшукової діяльності, а також під час проведення різних видів занять за відповідними дисциплінами в системі підвищення кваліфікації працівників оперативних підрозділів, превентивної діяльності Національної поліції України (акт Національної академії внутрішніх справ від 19.01.2025 р. № 14-ОП).

Апробація матеріалів дисертації. Основні положення та висновки дослідження оприлюднені автором у виступах на круглих столах, зокрема: «Кримінологічна теорія і практика: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення» (м. Київ, 2 листопада 2023 р.); «Кримінологічна теорія і практика: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення» (м. Київ, 7 листопада 2024 р.); «Кримінологія і війна: екзистенційні виклики для України» (м. Київ, 6 листопада 2025 р.).

Публікації. Основні положення дисертації опубліковано в семи наукових працях, серед яких чотири статті – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових з юридичних наук, три тези наукових доповідей на міжвідомчих науково-практичних круглих столах, зокрема:

в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Fishchenko O. General social measures to prevent banditry in a state of war. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2024. № 4. P. 93–98. DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2024.4.15>

2. Fishchenko O. Banditry as an object of criminological research. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2024. № 5. P. 123–129.

DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2024.5.21>

3. Фіщенко О. В. Спеціально-кримінологічні заходи запобігання бандитизму в умовах воєнного стану. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2025. Вип. 4. С. 281–286. DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.4.44>.

4. Фіщенко О. В. Особливості детермінації бандитизму в умовах воєнного стану. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2025. Вип. 5. С. 137–143. DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.5.22>

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Фіщенко О. В. Характеристика осіб, які вчиняють бандитські напади в умовах воєнного стану. *Кримінологічна теорія і практика: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення*: матеріали міжвідом. наук.-практ. кругл. столу (Київ, 2 листоп. 2023 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2023. С. 84–87.

6. Фіщенко О. В. Зарубіжний досвід діяльності правоохоронних органів щодо запобігання бандитизму. *Кримінологічна теорія і практика: проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення* : матеріали міжвідом. наук.-практ. круглого столу (Київ, 7 листоп. 2024 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. С. 55–58.

7. Фіщенко О. В. Проблеми запобігання бандитизму в умовах модернізації оперативно-розшукової діяльності. *Кримінологія і війна: екзистенційні виклики для України* : матеріали міжвідом. наук.-практ. кругл. столу (Київ, 6 листоп. 2025 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2025. С. 98–102.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана з правильним вживанням юридичної та спеціальної термінології. Стиль викладення в дисертації матеріалів досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечують легкість і доступність їх сприйняття.

У результаті попередньої експертизи дисертації Фіщенка Олександра Віталійовича і повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Фіщенка Олександра Віталійовича «Запобігання бандитизму в умовах воєнного стану в Україні».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Фіщенка О.В. відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету

Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями від 31 травня 2019 року № 759) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Фіщенко Олександра Віталійовича «Запобігання бандитизму в умовах воєнного стану в Україні» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 18, проти – немає, таких, що утримались – немає.

**Головуючий –
завідувач кафедри
кримінології та інформаційних технологій,
доктор філософії з права,
доцент**

Владислав ШКОЛЬНИКОВ